

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K,
za četrt leta 3.50 K, mesečno 1.20 K;
za Nemčijo za pol leta 7.90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9.50 K za četrt leta 4.80 K.

Posredna številka 18 v.

Reklamacije so pošiljane preste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo,
unosebi. Enostopna peti-vrstica
(širina 85 mm) za enkrat 30 vin.,
večkrat po dogovoru.

82. številka.

V Ljubljani, v torek, dne 10. avgusta 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II.

Napetost na Turškem.

Ultimatum?

Turčija je postala sila nervozna. Pretrpela je osamosvojitve Bolgarske, zapečateni izgubo Bosne in Hercegovine, pomiriti se je dala v obeh slučajih z denarno odškodnino; ampak misel, da bi utegnili izgubiti še Kreta, ji je tako neznosna, da sega kar po meču, ne da bi se vprašala, kako je z njeno pravico in koliko težko pridobljenih simpatij zaigra s tako vojno. Iz Carigrada se v nedeljo poroča, da je stavila Turčija Grški celo že ultimatum. Znana «Jeni Gazetta» javlja:

Turški poslanik v Atenah je dobil nalog, danes izročiti grški vladi naznanilo, v kateri se Grški očita, da je s svojim nepravilnim vedenjem povzročila sedanji položaj. Porta ima prav, če tudi Raliso-vernemu zagotavljanju ne zaupa ter poziva Grško, naj turški vladi izrecno izjavi, da nima nobenih osvojevalnih namenov na Kreti in da odklanja vsako akcijo, ki bi se mogla smatrati za aneksijsko. Če grška vlada ne odgovori do določenega časa, bo turški poslanik s prvim tajnikom na nedoločen čas odpotoval ter pustil v Atenah le drugega tajnika za opravljanje tekočih poslov.

Ostala poročila pravijo:

Kaneja, 7. avgusta. Na mesto grške zastave se je razobesila na tukajšnji trdnjavi zopet kakor dne 28. julija, modra zastava z belim križem brez krone.

Carigrad, 7. avgusta. V Gallipoli so začeli z bojkotom proti grškemu trgovskemu in ladjarskemu prometu.

Carigrad, 7. avgusta. Ena topničarka in dve torpedovki odidejo v Smirno, da se združijo s turško mornarico.

Da se razumejo vesti o zastavi, bodi povedano, da ima Kreta deželni barvi modro in belo, nima pa nobenega znamenja. Turški barvi sta temnozeleni in rdeči, turški znak pa je rdeč ščit s srebrnim polumesecem, med čigar rožički je srebrna zvezda, ki jo včasih nadomešča sultanov monogram. Grška ima enaki barvi kakor Kreta, njeno znamenje pa je bil križ na modrem polju; sredi tega križa je ščitek v podobi srca z danskim grbom. Če se v telegramih ponovno govori o «kroni» sredi križa, se misli pač omenjeni grb.

Državopravni položaj Krete določa organični statut, ki velja iz leta 1899 in je pač nekoliko čuden. Po njem ima Kreta popolno avtonomijo, stoji pa pod turško suvereniteto. Ekzekutivna moč se pa izvršuje v imenu grškega kralja. Tako se n. pr. sodniške sodbe izrekajo v imenu grškega kralja, dočim je vladar dežele turški sultan.

Kreta šteje 320.000 prebivalcev, med katerimi je 33.000 mohamedancev, 28.000 kristjanov, 500 židov in 6200 tujcev.

Tudi notranji nemiri dajejo Turčiji opraviti in povečujejo njeno nervoznost. Minister za notranje zadeve je demisioniral; na njegovo mesto je imenovan podpredsednik zbornice Talaat.

Orožniški poveljnik v Kastoriji Tefik bej je padel v boju z grško četo. Med Rogovom in Tripovistom se je 500 Arbanasov spopadlo z vojaki. V Gusinju so Arbanasi razdejali konak, v katerem so stanovali častniki in uradniki. Vojaske oddelke z gorskimi topovi je odšel tja, da napravi red.

Goriške volitve.

(Iz govora sodruga Etbina Kristana na deželni konferenci.)

Konec.

Nam je jasno, da bi bil deželni zbor goriški saniran v tistem trenutku, ko bi se vpeljala splošna in enaka, volilna pravica, vsaj tako splošna in tako enaka kakor za državni zbor, ker bi potem poslanci dobili čisto drugačno odgovornost nego sedaj,

ker bi morali poslanci trepetati za svoje mandate čisto iz drugih razlogov kot sedaj. Na podlagi splošne in enake volilne pravice bi vzrastle gospodarske naloge, ki bi jih ne mogle več klike in katerije potisniti tako v kot kakor danes, bi vzrastle gospodarske naloge, ki bi stale tako jasno pred očmi, da bi se videlo, ali je ravnanje poslancev pravilno in v korist ljudstva. Samo temeljita volilna reforma je vstanu izpremeniti tako situacijo. Tega seveda ne izprevidijo privilegirane stranke in tudi ne vlada, ki je bila od nekdaj slepa za položaj in ki je vedno mislila, da se z mešetarnjenjem med posameznimi nasprotnimi strankami več doseže, nego če se pokliče ljudstvo k zakonodajstvu. Odtod izvira dvoje: 1. da ima socialna demokracija za volilni boj geslo, ki se samo; vrvja zahteva splošne in enake volilne pravice za deželne zbornice; 2. da ima socialna demokracija naloge s svojim delovanjem dokazati tudi tistim faktorjem, ki odločajo, da je splošna in enaka volilna pravica edino zdravilo za te nezdrave razmere v deželi. Največjo važnost je polagati na splošno in enako volilno pravico, da se pokaže vladi, da je taka volilna pravica edina, ki lahko koristi ljudstvu na eni strani in tudi vladi na drugi strani, če potrebuje vlada deželni zbor, ki je za delo sposoben.

Obenem pa se bo priporočalo, da se bo v volilni agitaciji porabil še drugi moment in da se ljudstvu pokaže, da niso ti deželni zbori nič drugega nego nekaki fevdalni ostanki, ki leže kakor velika skala na poti in nas ovirajo vse v napredku. Zahteva po splošni in enaki volilni pravici za danes mora biti združena z zahtevo odprave deželnih zborov za bodočnost. To pa bo na Goriškem za slovenske sodruge tem ugodnejše, ker se bo deduciralo, da mora stopiti na to mesto nekaj drugega, kar bo v interesu slovenske narodnosti. Če se odpravijo deželni zbori, izgube dežele svoje ozke meje in na mesto deželnih zborov mora stopiti druga organizacija, in ta je avtonomna narodnost. To naglašam, ker bo čisto gotovo, da bo v volilnem boju igrala narodnost

PODLISTEK.

Megla.

Konec.

Dušič in Naglaj sta delala. Naglaj ravno-dušno, Dušič pa z nenavadno brižnostjo. Vsako malenkost na stroju je pregledal, nezaupljiv je bil sam napram sebi. Kdove, včasih so se zgodile nesreče iz neznatnejših vzrokov. Nikdar ne bi bil verjel, da se človeka lahko tako poloti strah.

Ko se je odpeljal s strojem iz kurilnice, je bilo še vedno megleno. Naglaj pa je trdil, da ne vidi nobene megle.

— Ker je noč. Pa mislite, da je le tema.

Naglaj ni odgovoril. Bil je pa prepričan, da z Dušičem nekaj ni v redu. Kako naj vidi človek meglo, katere ni! Morda je popil mož sinoč par kupic vina ali piva, pijače ni vaju, pa mu je sedaj glava težka. Naposled, to ni nič hudega; primerilo se je tudi že drugim. Pijan ni, to je glavno.

— In vendar je megla, je začel Dušič zopet. Recite kar hočete. Tako gosta ni, kakor prej, ko sem šel od doma. Jasno pa le ni. Kaj ne vidite, da vse miglja? Ako ne bi natančno vedel, da pokazuje semafor odprto progo, bi se prepiral.

— Saj kaže vendar točno. Ako bi bili signalni vedno tako jasni, bi bilo dobro.

Dušič se je še bolj ustrašil. Najrajši bi bil še zadnji trenutek skočil s stroja pa odšel domov. Toda kaj bi si mislil kurjač? To bi bila prava sramota. Sedaj je tu in tu mora ostati. A danes se bo nekaj zgodilo!

Morda so slutnje vendar kaj več kakor babja vera. Toliko se pripoveduje o takih rečeh. Ko je bil oče še živ, mu je večkrat pravil, da se mu je enkrat po noči prikazal stric Lovro s premočeno obleko in z razkuštranimi lasmi — in po tem je dobil brzoglav, da je prav tisto noč utonil na potu v Ameriko. Morda je vendar kaj resnice v takih rečeh. In zakaj ga je tako strah, da se bo prav danes kaj zgodilo? ... In bo se ... gotovo ... Vseeno je, tudi ako bi šel domov.

Nekaj — nekaj — nekaj —; to je najbolj grozno, da sluti nesrečo, pa je ne pozna. Stroj je natančno pregledal. Da bi skočil vlak iz tira? ... Smešno! Čemu so čuvaji na progi? Da bi prezrl kak signal?

Zaškripal je z zobmi. Mar naj že sam sebi ne zaupa? Star vlakovodja, ki ni zakrivil še niti najmanjše nezgode. Niti preko distančne plošče ni še nikoli zapeljal in to bi bila vendar malenkost. Pazil bo, pa bo vse dobro. Ne more in ne sme se.

In vendar ga je tako grozno strah! Menda bi bil popolnoma miren, ako ne bi bilo megle.

Ali kaj je to pravzaprav? Naglaj pravi, da megle ni. Morde ima celo prav. A zrak je gost, neproziren in vse je nestalno. To ga navdaja s strahom. In strah je že močnejši kakor zaupanje v samega sebe in sedaj je vse izgubljeno. Zastonj je vse junačenje. Prišlo bo z vso silo, nagloma, iz skrivišča, neizogibno. Od nikoder ne bo pomoči. Kakor da je zapisano. Ta strah je nekaj živega, kar se je vtihotopilo v njegove žile in sedaj sesa moč iz njegovih mišic in grize njegove živce. Ta živi strah čepi morda v kotlu, morda se skriva v tisti čudni megli, morda tiči v kakšnem tunelu — kdovekje? To ni strah. To je nevarnost, gotova nesreča. In strah je le njen sluga, ki ga muči, še preden pride nesreča, ki izteza svoje roke in kateri ne uide. Danes ne! Nikdar več ne bo videl žene, nikdar več sina, od katerega se ni niti poslovil, ker ga ni hotel zbuditi. Strah. Strah, strah — Naglaj morda opazuje, kako se boji ... In zakaj mu ne pove, da se bo nekaj zgodilo? ... Strah ga je tudi besede, strah ga je vsega, sam strah ga je.

In zato zbere vse moči in sili misli, da ostanejo pri delu. Oči gledajo, ušesa poslušajo, roke delajo — mišice se močno napenjajo in srce bije glasno. A strah ga prešinja. Ne odjenja, pa ne odjenja.

največjo vlogo in se bodo fraze paralizirale s tem, da se pokaže realno delo socialne demokracije, ker tista narodna avtonomija mora biti enako v prid Slovincem kakor tudi Italijanom. Mi dokažemo, da smo boljši narodnjaki, kakor narodnjakarji sami.

Poznamo in slišali smo, kako je liberalna stranka pri zadnjih volitvah prišla trkat na dobra srca socialnih demokratov in kako je potem kvitirala pomoč z gadržajanskimi napadi v «Slovenskem Narodu» in v «Soči». Taka liberalna navada vlada povsod.

Tudi jaz mislim, da najbrže ne pride nikdar več do tega, da bi se liberalna stranka od nas direktno ali indirektno podpirala. Je pa tudi gotovo, da tudi klerikalna stranka ne more računati na našo podporo. Po mojem prepričanju je pa tudi nemogoče, da bi tista kmečka stranka, kakršna je sedaj na Goriskem, dobila od nas kako podporo. Ta stranka, kakršna je danes, ni stranka kmečkoga proletarijata, ki bi bila sposobna, da pride prejalistej v strujo, ki bi vodila paralelno z našo, temveč če je mogoče, da se na Goriskem ustanovi taka agrarna socialna stranka, bo morala biti to popolnoma nova, ki vniči sedanjo agrarno stranko, sestavljeno iz samih konfuzij in breznačelnosti. Kdor je bral tisti program in kdor je opazoval, kako je stranka gugala med klerikalno in liberalno, da bi dobila podporo za mandate in kdor ve, da se stranka še ni izpremenila v svojem jedru, temu mora biti jasno, da nimamo še take kmečke stranke, da bi hodila z njo socialno-demokratska stranka paralelno. Mi moramo še celo pomagati, da taka agrarna stranka izgine, da se umakne pravi kmečki stranki.

Druge stranke torej nimajo pričakovati od nas nikake podpore. To sicer ne prejudicira gospodarskemu in političnemu delu za bodočnost. Na Goriskem so razmere, iz katerih bi se morala poroditi stranka kmečkoga proletarijata, s katero bi bilo mogoče kako sodelovanje. Ali se to zgodi, ne vem, vem pa to, da v kmečkem političnem vprašanju tuji vzori niso vedno odločilni. Vem, da je splošno agrarno in ne samo agrarno-politično vprašanje še precej malo rešena uganka in bojim se, da je vendar na Goriskem definitivno ne rešimo. Verujem v možnost takega preobrata, verujem, da pripelje politika sedanje kmečke stranke kmeta, zlasti malega kmeta, sama v tako situacijo, da mu postane javem kmečke stranke neznosna in da ga vrže od sebe. In morda pride trenutek, ko bo socialna demokracija vplivala nanj in ga vodila, kakor vodi starejši, izkušenejši mlajšega. Ločiti pa moramo med tem, kar lahko postane, in med tem, kar je danes. Principielno popolnoma simpatiziramo z demokratičnim gibanjem med kmeti. Odklanjamo pa vsako sodelovanje s stranko, kakor je danes.

To bi bili glavni momenti. Želel bi, da bi si sodrugi izmed vseh teh momentov zapisali v spomin najbolj zahtevo splošne in enake volilne pravice. Bodoči volilni boj bodi demonstracija in

manifestacija za splošno in enako volilno pravico. Če nam bo to mogoče, nam prinese boj več uspeha, nego če bi prišli po sreči do kopice mandatorov.

Če sodrugi poskrbe, da gre beseda «splošna in enaka volilna pravica» od ušes do ušes, od ust do ust, da postane najmočnejša beseda na Goriskem, in če se nam posreči, da se bo moralo vse pečati s to besedo, takrat bo konec sedanji številnosti, konec kravjim kupčijam in pripravljena bode tla za resno, plodono delo.

Politični odsevi.

* V Perziji je zopet prišlo do velikega boja med reaktionarci in kozaki. Reaktionarci so morali bežati. Aretacije v mestu se nadaljujejo. Včeraj so prijeli bivšega finančnega ministra.

* Turška vlada namerava zgraditi povsem novo moderno mornarico. Vpokočili so že večino starejših višjih mornarskih častnikov, stare bojne ladje, katerih je 72 pa nameravajo prodati. Načrt za celo preosnovo je izdelal angleški admiral Gamble; po tem načrtu bo dobila Turčija v dveh do treh letih moderno in močno vojno mornarico.

* Od srbsko-turške meje javlja vojaški poveljnik v Pristini, da so se pri Atmantepe spopadle turške in srbske obmejne straže. Ubita sta bila dva turška vojaka, eden pa ranjen.

* Tudi na Portugalskem nekaj zopet vre. V torek je bila burna seja kortesov. Liberalci so namreč sklicali manifestacijsko zborovanje, v katerem so sklenili parlamentu poslati spomenico, v kateri zahtevajo obnovo zakonov proti jezuitom. Udeležniki so se podali v dolgem sprevodu pred parlament. Prodajalnice so bile zaprte v znamenje solidarnosti z demonstracijo. Zbornica pa je sploh odklonila debato o spomenici, nakar je galerija uprizorila veliko demonstracijo, ki je zavzela take dimenzije, da se je morala seja zaključiti. Demonstracije so se nadaljevale tudi na ulici. Aretiranih je okoli 100 oseb.

Goriške volitve.

Volilni imeniki za bodoče deželnozborske volitve so na goriskem municipiju izloženi od dne 9. pa do 22. avgusta t. l. V tej dobi se imajo vložiti pri tuk. municipiju tudi morebitne reklamacije.

Vse sodruge-volilce opozarjamo, naj zanesljivo store svojo dolžnost, to je:

- 1.) Pravočasno se prepričati, če so vpisani v imenik in če je vpis pravilen.
- 2.) Pogledati, če niso vpisane znane osebe, ki nimajo volilne pravice.
- 3.) Če je treba, reklamirati!

Komur dela reklamacija težave, naj se enostavno obrne do tajništva deželne organizacije v Gorici.

Obenem opozarjamo sodruge po deželi, naj pazijo, da jim ne uide, kdaj so volilni imeniki razloženi. Zaupniki naj naznanijo to tudi našemu uredništvu.

Domače vesti.

— O grozodejstvih na spanskem tarnajo še vedno klerikalci kakor po vsem svojem časopisju,

tako tudi v «Slovincu». Ta list, ki se rad postavlja z nekako posebno samostojnostjo in lastno sodbo, ni namreč tudi nič drugega kakor filialka znanega Pijevega društva. Zato je popolnoma naravno, da prežvekuje vse laži, ki romajo iz «Osservatore Romano» čez «Vaterland» v «Kleine Zeitung». In da obsoja španske grozote, bi bilo že prav, če se le ne bi bil tako zakasnil, da ni vsa njegovo stokanje več aktualno. Časi svete inkvizicije so vendar že minili, grmade se ne zažigajo več, «krivoverci» in «copernice» se ne more več po nalogu svete matere cerkve za višjo božjo čast. Toda če se hoče na vsak način govoriti o grozodejstvih v naših dneh, lahko pomagamo pobožnemu «Slovincu». List «Osservatore Romano», ki je še bolj pobožen od «Slovenca» in glasilo papeževega dvora, piše sledeče:

«Cim hitrejša in krepkejša je delo reakcije proti revolucionarjem, tem soglasnejše in toplejše bo odobravanje (?) romanskih kulturnih narodov, ki dajejo viteški Španiji ta hip mandat za varstvo skupnih pravic in interesov, katerim žuga povsod kozmopolitična banda hudodelcev. Vse dežele, pred vsemi latinske, žal vedo, da imajo v svojem krilu raka, da morajo sprejemati te strupene elemente, ki mislijo le na to, da jim izpodkopljejo obstanek. Ti elementi so take hudobna, tako zavržena človeška rasa brez čuta za domovino in človeštvo, da neprenehoma spekulirajo na nervoznosti in nesrečo svojo deželo ter jo takoj izrabijo sebi v prid. Vsakokrat, kadar izpostavijo njih bratje svoje prsi orožju sovražnika, prilezejo iz svojih brlogov, da razširijo strah po mestih, da plenijo in da predejo po krvi svojih soseščanov. Artiljerija, ki zdaj pometi barcelonske ulice, zadene z enim udarcem dva zasprisežena sovražnika človeštva, njegovega miru in njegove blaginje, namreč anarhijo in antiklerikalizem. Ta dva sta tesno združena, ker imata enake cilje. Želeli bi, da bi si vzeli ta spomin k srcu vsi, ki nosijo odgovornost moči in da bi se prepričali, da vzgajajo, če dajejo antiklerikalizmu pogum, le sovražnike držav in rekrute za anarhijo.»

Ali vedo pri «Slovincu», kaj je grozota? Krvočni jezuit pri rimskem listu ne more več zažigati grmad «ad maiorem dei gloriam», in ves nesrečen je, da je «uboga cerkev tako preganjana». A če že sam ne more paliti protestantov, čarovnikov i. t. d., pometajo včas kanoni mestne ulice in opravljajo krvavo delo še bolj temeljito kakor grmade; in žurnalstovski jezuit je zopet ves srečen, pa ploska, pa se dere, da je ves hripav: Streljajte, žgite, morite! Se, se, se!... Ali vedo pri «Slovincu», kaj je grozota in bestialnost?

Drugi sestanek slovenskih svobodomislečev se vrši dne 5. septembra t. l. v Ljubljani s sledečim vspešnim: I. log. C. Jekovec; Morala Svobodne Misli. II. IUC Lotrič: Razmerje Svobodne Misli k političnim strankam; organizacija slov. sekcije. III. Phil. C. Ivan Lah: Svobodna šola. IV. IUC Kisovec: Jugoslovanski krematorij. V. Slučajnosti. — Somašljeniki, zlasti cenj. zaupniki naj se tega zborovanja gotovo udeležijo.

— V istrakem deželnem zboru, o čigar zasedanju smo že kratko poročali, se še naknadno poroča: Na sobotno sejo je prišel tudi namestnik princ Hohenlohe. Ko je bil prečitana zapisnik zadnje seje, je Laginja zahteval popravek zapisnika, da je on pozdravil deželni zbor v hrvaškem in italijanskem jeziku. Zatem so bile postavljene interpelacije: Posl. Mrach radi opuščenja jutranjega lokalnega osebnega vlaka štev. 311 na črti Černovlje-Pulj; posl. Albanese radi vzdrževanja državnega nemškega šolstva v deželi; posl. Zorzenon in dr. radi policijskega komisarijata in kopališča v Miljah. — Potem je bila volitev deželnega odbora. Izvoljeni so bili: Italijani Appolonia, Chersich in Salata ter Hrvata Zuccon in Andrejčić. — Nato sta bila vložena od posl. Bennatija in Spincića dva nujna predloga, s katerima se poziva novi deželni odbor, naj izdela zakonski načrt o ločitvi občin ter ureditvi vseh drugih odnosov med obema narodoma v deželi, in zakonski načrt, ki urejuječasne predpise o podaljšanju postavne dobe občinskih zastopov, dokler trajajo pogajanja. Oba nujna predloga in zakonski načrt so bili sprejeti enoglasno v vseh čitanjih. — Namestnik je obljubil, da bo podpiral, če se predloži zakon v sankcijo. — Potem sta stavila posl. Spincić in Pesante nujna predloga glede na podpore v bedi. Spincić je ob utemeljevanju svojega govora opozarjal posebno na zlorabo pri razdeljevanju podpor, kjer se nekateri župani bogate z denarji, ki so namenjeni za podporo v bedi. Oba predloga sta bila sprejeta soglasno. — Davanzo je namenil predlog glede reforme železniskih prevoznih tarif za vino in glede podpiranja ribičev in ribištva. O teh dveh predlogih se bo razpravljalo v prihodnji seji. Nato je deželni glavar naznanil, da se zasedanje odgodi za poletne počitnice, ter zaključil sejo.

— Nesreča. V sredo, dne 4. t. m., popoldne se je zgodila na Čedmu pri Čatežu ob Sayi velika nesreča. Popravljali so pri kmetu Grancu strešni oder na hlevu. Po neprevidnosti in nerodnosti so tesarji spodbijali stari strešni oder ter ga nado-mesčali z novim. Naenkrat pa je zagrmelo in staro tramovje je tresčilo na tla ter tri delavce strahovito pobilo. Dva sta hudo potolčena in razbita po glavi, a Peter Jalovec iz Globočic pa, ki je bil

Brzovlak prisopiha. Na kolodvoru je vse živo. Popotniki, sprevodniki, vlakovodja, uradnik, vse je na nogah, vse hiti, vse je razburjeno.

Sedaj prihaja čas. Vlak dobi drug stroj, nekoliko minut, manever je gotov, par kratkih signalov in vlak hiti dalje, v noč, v meglo, katero vidi sam Dušič. Usoda je na poti, nekaj se bo zgodilo.

Marijanov strah narašča, kajti zgodilo se bo gotovo. Po hrbtenjači ga spreletava mrz, po stegnih ga zbada čudno, dolgo, roke se mu tresejo. Vsi prsti mu drgetajo — to je strah.

Zunaj na polju se vije megla okrog drevja, dviga se med tirom, kadi se iz čuvajskih hišic. Kje je nevarnost? Nekje na progi je — morda še daleč, morda že blizu, velika je, nepremagljiva je, danes ji ne uide.

Minuta za minuto preteče, krajina se neprenehoma izpreminja, hektometrična znamenja kar lete — sto kilometrov — nesreča se ni zgodila — a pride, pride gotovo. Prvi tunel — tema — strah — strah — Dušič napenja živce do skrajnosti, oči mu silijo iz lobanje, v tilniku mu tiči nekaj trdega — vlak je poln potnikov — z napeto voljo zbira strojevodja vse misli, kakor da nateže lok v glavi — in strah ga prešinja. Drugi tunel — dolg, dolg tunel — tu ni niti sledu najmanjše svetlobe — črna megla — nevarnost — strah —

strah — in živci popuščajo, oči slabe, pljuča pešajo, telo se začne tresti — sam strah — strah — sedaj se bo zgodilo...

Stroj se zapodi iz tunela — zdaj, zdaj — tam — tam —

Dušič ni zmožen besede. Pred strojem se dviga ogromna skala, siva trda, sovražna. Nesreča jo je privabila na tir in sedaj je konec. Strah je pogoltnil vse misli... vse, vse do zadnje. Dušič vidi skalo, vidi grozni konec in vsako presojanje, čuvstvo odgovornosti, upanje, vse ga je zapustilo — samo strah ne, ki je tako velik kakor tista skala. Ogromni strah mu dvigne roki in Dušič skoči —

Komaj ga Naglaj vjame... Z divjo močjo ga potegne na stroj. Kurjač se sam ves trese. Samo pol sekunde — in Dušič bi bil ležal z razbitimi udi pod železniškim nasipom. Nezavednega vodjo položi Naglaj na tla. Do bližnje postaje je na srečo samo nekoliko kilometrov. Vlak pohiti po prosti progi — kmalu se ustavi.

Na postaji pokličejo zdravnika. Mož pregleda Dušiča — preiskuje, maje z glavo — ne pravi nič. Končno ga vprašajo, kaj vendar je. — Za službo že ne bo več. Recite mi tepec, ako to ne bo traumatična nervoza. Odpeljite ga v bolnišnico.

Prišel je drug strojevodja in z malo zamudo je odsopihal vlak dalje.

priden in dober sodar, je na mestu mrtve ob-
ležal.

— **Osuševanje ljubljanskega barja.** Pri-
pravljalna dela za osušenje so v toliko gotova,
da se sedaj v kratkem začne z deli v Gruberje-
vem kanalu. Ta dela se bodo vršila na sledeči na-
čin: Zatvornica na gornjem koncu Gruberjevega
kanala je sicer že zaprta, ali vendar ne more od-
teči vsa voda vsled neenakomernega terena. Treba
bo zastalo vodo ali odpeljati, kakor je bilo prvotno
projektirano, po nalašč za to izkopanem jarku, ali
pa jo izčrpati. Nameravano je izčrpanje. Najprvo se
napravi pri izlivu Gruberjevega kanala v Ljubljano
nasut jez, tako da Ljubljana ne bo mogla v Gru-
berjev kanal. Potem se postavi od tod pa do
mestne klavnice tako velik lesen žleb, da bo teklo
v njem 300 sekundnih litrov vode, in bo imel
padca 1°/₁₀₀. Od klavnice pa do obstoječega lese-
nega jeza bodo izkopali nato veliko kineto. Dve
veliki centrifugalni pumpe na par bodeta osušili
potem strugo Gruberjevega kanala. — Delo samo
na sebi se potem razdeli v tri oddelke in sicer
počne prvi oddelek na spodnjem koncu od novega
nasutega jeza pa do stepanjskega mostu, material
bode dovažala posebna lokomotiva. Drugi oddelek
ima določeno dolžino od stepanjskega mostu pa do
baron Codellijevega sveta. Material se bode do-
važal z ročnimi vozički. Tretji oddelek obsega ostali
del do mestne klavnice. Tudi tu bo dovažala ma-
terijal lokomotiva. V vseh treh oddelkih se bode
pričelo z delom zaeno, ter se bode najprvo struga
znižala za približno 1¹/₂ m. Potem šele, ko bo to
končano se bode pričelo z znižanjem struge onega
dela od mestne klavnice pa do odcepa Gruberje-
vega kanala od Ljubljane. To delo se bode izvr-
šilo masineno in sicer potom bagra. To je za
sedaj določeni del programa, po katerem se bode
izvršila regulacija Gruberjevega kanala.

— **Negreča pri požaru.** «Slov.» poročajo z
Bohinjske Bistrice: V torek zvečer se je zasvetilo
v ognjenem žaru nebo nad vasjo Nomenj. Plat
zvona je, kakor bi trenil, sklical požarno brambo
pod načelništvom gosp. Iv. Markeša na pomoč.
Vaščani in železniški delavci so pridno gasili, kakor
hitro so ogenj zapazili. Posebno je dobro služila
brizgalna nomenjske stacije. Ko je bila požarna
bramba došla, je bil ogenj že lokaliziran. Izvežbani
gasilci so potem kmalu ogenj zadušili. Pogorel je
Janez Staré, po domače Persivec. Revez je bil
kot železniški delavec v službi v neki čuvajnici v
Stengah. Ko se bo vrnil, bo šele videl, da mu je
ogonj upeljal hišo in hlev. Kravo in prašice, razem
enega, so gasilci rešili. Kako je ogenj nastal, se ne
ve. Skoda je velika.

— **Zveza med tatovi, policijskimi organi in
kaznil. čuvaji v Trstu.** Te dni se je razkrila v
Trstu značilna zveza med tržaškimi tatovi, čuvaji
v kaznilnici in organi policije. Policijski oficial Titz
je dognal, da so nekateri kaznilnični čuvaji posredovali
med posamičnimi jetniki in njihovimi tovariši od
zunaj. Vseled tega odpustili so iz službe enega
osumljenega čuvaja, eden čuvaj se je pa ustrelil.
Tržaški listi pišejo, da sta bila v zvezi z veliko
tržaško tatinsko družbo tudi en policijski komisar
in en višji policijski uradnik. Najnovejša poročila
poročajo, da je bil s tatovi in vlomilci v zvezi R.
Pasquall, policijski komisar ekspoziture na državnem
kolodvoru. — Čudno pa je, da hodi ta vest že ves
teden po časopisu, policija pa ne pravi ne bev
ne mev!

Shodi.

Idrija. V soboto, 7. avgusta zvečer se je vršil
pri «Črnem orlu» mnogoštevilno obiskani shod, na
katerem je govoril sodrug Anton Kristan o
zaključanju zadnje sezijske državnega zbora. Poslušalci
so burno pritrjevali govorniku, ki je ostro obsojal,
obstrukcijo Slovanske Enoti pod vodstvom dr.
Sustersiča. Rezolucija, ki je izrazila precizne težnje
delavstva sedanje dobe, se je sprejela soglasno.

Idrija. V nedeljo dop. je bil rudarski shod
v prostorih podružnice Idrija Unije rudarjev
avstrijskih. Sodr. Ivan Straus je raztolmačil pred-
loge Unijskega vodstva ter predložil podružnični
predloge za Unijski redni občni zbor. Po razlagi
sodr. A. Kristana, ki je pojasnil namen unijskih
predlogov, so se vsprejeli podružnični predlogi
soglasno. Nadalje je sodr. A. Kristan povedal:
zakaj in v kakšno svrhu se nahaja docent dr. Te-
leky iz Dunaja v Idriji namreč, da preišče
zdravstveno stanje idrijskih rudarjev, z ozirom
na delo v rudniku in žgalnici. Po debati, ki se
je pecala z društvenimi zadevami, se je shod ob
11. uri zaključil.

Iz stranke.

o **Zaupniki deželnih organizacij** se naprošajo,
da čim preje odgovore na od izvrševalnega odbora
stranke doposlana jima pisma, odgovore pa naslové
na sodruga: Ivan Kocmur, Ljubljana, Gradaška
ulica št. 8, na katerega se je odslej obračati v vseh
zadevah, tičočih se organizacije stranke in stran-
kinega davka. Znamke za strankin davek in volilni
sklad ter strankarske izkaznice je odslej naročati
edinele pri sodr. Kocmuru. Denarne pošiljave,
kakor: obračun strankinega davka, volilnega sklada
i. dr. pa je še vedno naslovljati na blagajnika
stranke, sodruga Frana Bartla, Ljubljana, Selen-
burgova ulica št. 6/II.

Japonsko in Kitajsko.

Razmere med Japonskim in Kitajskim so
zopet zelo razdražene. Javljalo se je celo, da so
Japonci poslali ultimatum v Peking. To sicer
ne odgovarja popolnoma resnici, toda nekaj zelo
podobnega se sploh godi.

Odkar je Japonska imela svojo srečno vojno
z Rusijo, gre dosledno za tem, da utrdi svojo
moč v istočni Aziji, kjer je dobila Korejo že po-
polnoma v svojo pest in razširja svoj vpliv zdaj
najprej po Mandžuriji. Na Kitajskem se seveda
boje japonskih napredkov, pa jih zato ovirajo,
kjer le morejo. Taka preporna točka je tudi že-
leznica Antung-Mukden. To je ozkotirna vojaška
proga, Japonci pa hočejo prezidati v normalno-
tirno, da bi lahko služila trgovini in seveda po-
sebnost japonskim potrebam. Ker japonska vlada
doslej ni mogla dobiti kitajskega dovoljenja za
ta namen, je poslala kitajski vladi noto, v kateri
se pravi:

Kitajska je predelavo vojaške železnice An-
tung-Mukden v trgovsko in prometno železnico,
ki bi bila prosta vsem narodom, ter v ta namen
potrebno izgradbo proge, ki je bila dovoljena o
pogodbo v Pekingu leta 1905, s frivolnimi očitki
preprečila. Po navadni zavlačevalni politiki je
Kitajska 24. julija odgovorila tako, da se pekin-
ška pogodba sploh uničuje. Ker so bili vsi japon-
ski poizkusi, da bi se doseglo v interesu dobrih
odnošajev priznanje svojih, v pekinski pogodbi
jasno določenih pravic in da bi pripravilo Kitaj-
sko do dovoljenja za začetek železniške stavbe,
brezuspješni, bo začela Japonska graditi
železnico takoj brez ozira na kitaj-
ske oblasti.

Španija in Maroko.

Iz Madrida letajo dannaden enaki telegrami v
svet, a kmalu jim niti otroci ne bodo več verjeli.
Vsa nepristranska poročila, ki morejo priti iz de-
žele po ovinkih, kažejo, da ne dela bigotna kle-
rikalna španska vlada nič drugega, kakor da se
laže. Kakšen je položaj v deželi, se torej kratko-
malo ne more vedeti. Okrvavljeni biriči klerikalne
bande streljajo, ubijajo in moré, kjer le morejo, s
tem pa vendar ni rečeno, da bi bil upor v deželi
potlačen. Iz Afrike pa prihajajo vesti, ki so za
Spanijo vse prej nego ugodne. Kabili se ne spuščajo
v velike bitke, kar pa ni znamenje, da bi bili
utrjeni ali da bi se bili celo naveličali boja; iz-
premenili so samo svoje taktiko, pa se bojujejo
zopet na stari nati, s katerim so Špance že mučili
do krvi in do blaznosti. Po dnevu jih ni nikjer.
Po noči pa sekirajo sovražnika, ki nikdar prav ne
ve, kje bi jih prijel, da mora znoreti. Zdaj na-
padajo tukaj manjši tabor, tam transport z živili,
zdaj zažgo nekoliko sotorov, pretrgajo tu kako
zvezo, naenkrat jih ni nikjer in naenkrat se pojavi
tolpa na drugem koncu.

Iz San Sebastiana ima «Vossische Zeitung»
poročilo: Polagoma prihaja vlada z resnico. Danes
se izve oficijelno, da je bilo v Barceloni več ka-
kor tisoč aretacij. Število ubitih in ranjenih
se še ne navaja, priznava se pa, da je zelo
veliko.

Z bojišča so pa sledeče vesti!

Madrid, 8. avgusta. «Heraldo» ima iz Alhu-
cenasa brzojav: Na parnik «Sevilla», ki ima živež,
vodo in strelivo s seboj, so Mavri tako močno
streljali, da ni mogel pristati. Baterije streljajo na
sovražnika, a brezuspješno. Streljanje iz pušk traja
nepretrgano že od 28. julija.

Pariz, 8. avgusta. «Petit Parisien» javlja iz
Tangera: Iz Tetvana se poroča o dogodku, ki
ga je pozročil španski konzul in utegne postati
resen. Magzen je hotel zapreti nekoliko uradnikov,
ki so zbežali v španski konzulat. Vseled tega so
Magzenovi vojaki in stražarji obdali konzulat, da
vjamejo obdolžence, čim bi zapustili poslopje. To
je konzula jezilo, pa je ponoči streljal na stra-
žarje iz samokresa, ne da bi bil koga zadel.

Zadnje vesti.

Kročanako vprašanje.

Atene, 9. avgusta. Odgovor grške vlade se
izroči Turčiji v torek. Zastopniki varstvenih sil
imajo čisto posvetovanja z ministrskim predsed-
nikom in z zunanjim ministrom.

Carigrad, 9. avgusta. V poučenih krogih
mislijo, da odgovor grške vlade ne bo zado-
voljiv in da se pretrgajo diplomatske zveze.
Sedem torpedovk, sedem topničark in dva tor-

pedna razbijača sta dobila nalog, naj se pripra-
vita, da odplujeta. Iz Monastira se javlja, da se
zbira četa prostovoljcev, ki šteje 5000 mož za
vojno proti Grški.

Atene, 9. avgusta. Velevlasti, med njimi tudi
Avstrija, posredujeje v Carigradu in v Atenah, da
bi preprečile vojno.

Solun, 9. avgusta. V soboto je bil velik shod
radi Krete, ki se je mirno izvršil. Sprejela se je
resolucija, ki izreka, da je Kreta neločljiv ud turške
države in povdarja, da so Turki pripravljeni, porabiti
vsa sredstva za varstvo svoje pravice. Izrecno se
pravi: «Od vlade želimo odgovor in takojšno re-
šitev. In če nam vlada ne more pomagati do naših
pravic, protestiramo proti vladi. Kabineta, ki ne
zna varovati naših interesov, ne priznamo in bomo
tedaj v vprašanju otoka po svoji previdnosti ra-
vnali. Pripravljeni smo na vse».

Parlamentarni položaj. Dunaj, 9. avgusta.
Vodje vseh strank razven socialnih demokratov in
divjakov so dobili vabila za sejo klubskih načel-
nikov 17. avgusta.

Švedska stavka. Stockholm, 9. avgusta.
Tiskarji se nocoj pridružijo stavki. Shod, na ka-
terem je bilo 40.000 stavkujočih, je sklenil, da se
pridružijo železničarji stavki. Cene narasčajo kar
neverjetno. Ledu primanjkuje.

Kitajsko-japonski spor. London, 9. avgusta.
Nevarnost voje v vzhodni Aziji je minula. Kitajska
je preklicala vse ugovore proti prezidavi Antunsko-
mukdenske železnice. Generalni guverner Mandžu-
rije je dobil nalog iz Pekinga, da se začne takoj
pogajati z Japonsko, da se odstrani vsak nespo-
razum.

Carjevo potovanje. Hamburg, 8. avgusta.
Policija je zaprla štiri ruske delavce, ki jih sumi,
da so položili na žitniški most dinamitno patrono.
Pri njih so našli še več takih patron. Z ozirom na
to nevarnost je bilo še več previdnosti pri vožnji
ruskih ladij skozi kanal cesarja Viljema. Sedem-
deset parnikov in jadrenjač je moralo čakati pred
kanalom, ki je bil ves zaprt in zastražen. Na ob-
režju sta stražila dva bataljona in cel konjeniški polk.

Proste Dardanele. Peterburg, 9. avgusta.
«Golos Moskvi» javlja iz Sevastopola, da je mor-
narica Črnega morja že dobila pravico proste
vožnje skozi Dardanele. Ko obišče car italijanskega
kralja, pojde vse ladjeve iz Črnega morja za nekaj
dni v Sredozemsko.

«Slovenec» v odgovor. Sobotni «Slovenec»
se je nekvalificirano zadržal v mojo osebo. Privoščim
katoliški gospódi to veselje, samo sporočam jim,
naj bodo v zadiranju previdnejši. Moje soprogo naj
bo pusté lepo pri miru. Ne vem, če bi jim bilo
ljubo, kadar bi se začeli mi obregovati ob «boljše
polovice» raznih Klemenčičev, Štefetcov, Terseglovov
i. t. d. Glede Grila in podobnih elementov bo pač
odgovoril upravni odbor «Konsumnega društva za
Ljubljano in okolico» jasno, da mene radi od-
pusta g. Grila ne more nikdo napadati, če hoče
biti poštem. Kar se tiče drugih «Slovenčevih» sum-
ničenj glede moje osebe, izjavljam, da so pre-
smešna, da bi nanje odgovarjal. Wie der Schelm
ist, so denkt er von den Andern. Pa, da ste mi
zdravi, gospóda pri «Slovencu» — «Studenec» ni
daleč od Ljubljane! — Idrija, 8. avgusta 1909.

Anton Kristan.

Društvene vesti.

§ **Konsumno društvo za Ljubljano in okolico.**
Vse sodruga člane upravnega odbora in nadzor-
nega sveta vabimo, da se zanesljivo udeležijo seje,
ki bo v četrtek, 12. t. m. ob 6. uri zvečer v pro-
storih strokovnega tajništva. Nihče naj ne izostane.

Anton Kristan,

predsednik upravnega odbora.

§ **Prednaznanilo.** Združene ljubljanske stro-
kovne organizacije prirede v nedeljo, 22. avgusta
popoldan na Glincah na obširnem posestvu gosp.
Jelačina (prej pri Travnu) veliko ljudsko veselico
pod naslovom: «Ljudski Prater», na kateri bo
koncertirala «Slovenska Filharmonija», na kar že
danes opozarjamo. Vstopnina bo samo 20 vinarjev.
Podrobnejše sledi v kratkem. Sodrugi, ki žele so-
delovati, naj se zglasijo v «Strokovnem tajništvu»,
Selenburgova ulica 6/II. ali pa pri sodrugu Koc-
muru, ki je predsednik veseličnega odbora.

Dopisi.

Spodnja Šiška. (Gospodom pri N. D. O.)
Ker ti gospodje očitajo, da se polni sulferajnska
sola v Sp. Šiški s pristasi socialno-demokratske
stranke, hočemo pregledati, kdo podi otroke v to
sola. Pred dvema letoma se je po dolgem času
dvema našima rojakoma posrečilo, priti v domo-
vino. Prvi je prišel s Koroskega, drugi s Tirol-
skega. Razume se samoobsebi, da so njih otroci
v teh deželah obiskovali nemške šole, ker ni bilo
slovenskih. Imela sta vsak po eno deklico, ki sta
pohajali ena prvi, druga pa drugi razred. «Dasi»
star socialni demokrat, sem jima prigovarjal, da
naj prihodnje leto vpišeta deklici v slovensko šolo.
To sta tudi storila. Deklica sodruga P. je znala
prav dobro slovenski jezik in sicer tako, kakor
navadno govori polovica kranjske dežele, ker so
v družini govorili vedno slovensko. Hčerka so-
druga M. je govorila bolj slabo slovensko; vendar

se je pa človek že tudi z njo zgovoril, sicer je pa znala že tudi nekaj slovensko čitati. V začetku šolskega leta peljete materi deklici v slovensko šolo na Resljevi cesti, ker so se imeli preseliti v Vodmat, in bi bile imeli tukaj najbližjo šolo. Deklici soderuga P. je učiteljica pokazala šolsko omaro, hoteč jo skusiti, koliko zna slovensko. Ta ji odgovori: «to je kšten» (namesto omara). S tem so imeli že povod, da je niso sprejeli v slovensko šolo. Drugi deklici so dali slovensko brati; ker je nekoliko brala, so jo sprejeli. Drugi dan pelje mati deklico k šolski masi. Treba jima je bilo iti čez železniški tir. Slučaj je nanesel, da se je vlak ustavil. Prišli sta pred šolo, ko so učenke že šle iz šole na cesto. Mati se še opravičiti ni mogla, zakaj da sta prišli nekoliko prepozno; učiteljica ju je ostela kar na cesti spričo ljudi, čes, da sta že prvi dan pokazali, kakšni da sta. Dotična gospa je prijkala domu ter mi prišla tožiti: «Šla sem iz kranjske dežele, ko nisem znala niti besedice nemškega jezika, hodila sem po Koroškem, Štajerskem in Tirolskem, ali se nikdar nisem doživela kaj takega.» — Seveda, ko bi bila zamudila Hribarjeva mama s svojo hčerko celo šolsko maso, sem lahko uverjem, da bi se ji ne bilo zgodilo teje. Prvi dan po tem prijoka deklica iz šole, ker or merala za kazem stati, ker ni znala brati kakodruge. Za božjo voljo prosi mater, naj jo da zopet v nemško šolo, ker tam ni bila nikdar kaznovana. Tudi njeno spričevalo je kazalo, da je bila ena najboljših učenk. Ker je gospa soderuga P. povedala, kako so njeno deklico prijazno sprejeli v Hutovi šoli, se je odločila tudi druga mati, dati hčerko k Hutu, ker je sprevidela, da se zato tako dela z njo, ker jo hočejo odstraniti. Človek bi mislil, da se bo z lastnim rojakom, ki pride iz daljnih krajev in je bil primoran, pošiljati otroke v nemško šolo, postopalo bolj vladno, ko pridejo v domovino. Namesto da bi z vladnostjo skušali pridobiti nasprotnike, ga pa še pehajo lastni rojaki v nasprotni tabor, menda zato, ker so delavskega stanu, kakor da ne bi mogli biti med delavstvom doma talenti, ki bi pozneje lahko dosti koristili svojemu narodu. To smo hoteli povedati; tisti ki nosijo zvonec, naj pa poskrbe, da se popravi te razmere, zakaj to je bolj potrebno in važno, kakor pa zabavljati delavcem, ki sami z vso vnašajo skrb, da bi dali svojim otrokom vsaj dobro izobrazbo, ko jim že ne morejo dati bogastva.

Vrtolba pri Gorici. V tukajšnji Mozerjevi tovarni se gode včasih reči, ki se ne bi smele zgoditi nikjer na svetu, ne da bi krivca doletela zaslužena kazen. V tovarni imamo priganjača Franca Blažiča, moža katoliškega in za Marijine hčere vnetega. Kolikor se more, se trudi, da bi pridobil čim več članov vsakovrstnim klerikalnim bratovščinam in kadar se mu tak namen ne posreči, ga prime sveta jeza — ampak tako da bi mu bilo treba obleči prisilni jopič. Pred kratkim je imel zopet tak napad. Bilo je tako-le: V tovarni je skaf za vodo, iz katerega pijejo moški kar z ustni. Delavkam, ki so bolj čedne, se je gnusilo, požirati slino, pa so si prinesle od doma steklenice, v katere so vlivale vodo s korcem. Blažič pa je hotel tudi to priliko perabiti v svoj namen. Opominjal je delavke, naj se vpišejo v družbo Marijinih hčer, ali pa naj se nadalje požirajo slino. Zenske so mu odgovorile, da niso prasice. Njega pa pograbi omenjena sveta jeza, pa jim razbije vse steklenice in jih povrh še kaznuje po 40 vinarjev! Tudi gospodarja je šuntal proti delavkam, čes, da so preveč site. Gospodar pa je k vsemu molčal. Proti delavkam se vendar ni upal nastopiti, ker dobro ve, da jim ysako kaplje krvi sproti popije. Pred 20 leti ni imel nič in sedaj je milijonar. Saj mislimo, da pride dan, ko poreče: Ljubi moji delavci, to je itak vse vaše, ne pa moje. Takrat mu tudi odpustimo grehe, dotlej bi pa vsaj obrtno nadzornišvo opozorili, naj posveti nekoliko več pozornosti razmeram v tej tovarni, kjer si lahko klerikalni priganjač dovoljuje take nesramnosti, če ima 5 vinarjev več od drugih delavcev.

Josip Leon

krojaški mojster

Celje Gosposka ulica 4
Gosposka ulica 9

se priporoča cenjenemu občinstvu za mnogobrojna naročila.

Posebno se priporočam cenjenemu prebivalstvu iz Trbovelj in okolice ter naznanjam, da prodajam ob plačilnih dnevih

10—10

v Trbovljah na Vodi
v hiši gospe Plevčak.

Vzamem tudi mero za obleke, katere izvršim do prihodnjega plačilnega dneva.

Iskreno in odgovorno uradnik Fran Karli

Kavarna
'Unione' v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Naročajte in širite naš list!

BLUZE

v težki svili, volni in drugim modnim blagu, v krasnih modelih, naj-novejša modna krila, kostume, dežne plašče, otročje obleke, krstno opravo, prepasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Naj-finejše otročje kapice, klobučke, plaščke, parške modro, nogavice, rokavice, jopice in druge pletenine. — Fino zavrtnice, naramnice, ovrtnike, srajce in drugo perilo za gospode priporoča največja narodna konfekcija

M. Kristofič-Bučar

Stari trg 28 Ljubljana Stari trg 28

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in ceno. Cene radi male režije brez konkurence. 52—59

Velika in moderna
: zaloga oblek :
= za gospode, dečke in otroke =
A. KUNC
LJUBLJANA, Dvorni trg št. 3
:: (na vogalu Židovske ulice). ::
Strokovnjaška postrežba z izbornimi izdelki po nizkih, stalnih, na vsakem predmetu označenih cenah. 24—16
Naročila po meri točno in priznana dobro. ::

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, slamožnice, čistilnice, preše za sadje i. t. d.?
Edino le pri
FR. STUPICA
v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1, Valvazorjev trg št. 6.
In zakaj: zato, ker so dotični stroji iz najboljših tovarn sveta, najboljše sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdiko pri nakupu **stavbenih potrebščin**, portland-cementa, travert, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehnic i. t. d. 24—20

Največja zaloga, najboljša in najcenejša trdka za naročevanje ozi. nakupovanje!
Čoplov za pleskarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje.
Lakov, pristnih angleskih za vozove.
Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po 1/2, 1/4, 1/8 in 1 kg. 104—69
Jantarjeve glazure za pode, Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pode.
Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvnatega za pode; najcenejše in najboljše.
Rapidola, pripravljena za vsakovrstne prevlake.
Brunolna za barvanje naravnega lesa in pohištva.
Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.
Mazdoba za usnje.
Oljnatih barv, priznanih najboljših.
Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.
Firneža, prirejenega iz lanenega olja, kranjskega.
Steklarskega kleja, pristnega, z jamčeno trpežnega.
Glpsa, alabasterskega in štukaturnega.
Karbollneja, najboljše.
Fasadnih barv za apno.
Barv, suhih, kemičnih, prstenih in rudninskih.
Kleja za mizarje in sobne slikarje.
Vzorov za slikarje, najnovejših.
Ustanovljeno 1. 1832. **Adolf Hauptmann v Ljubljani** Ustanovljeno 1. 1832.
I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Soderugi, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agilirajte „Rdeči Prapor“! povsod za

Telefon št. 177 52—18
L. Tomažič
zaloga piva
v Spodnji Šiški pri Ljubljani.
Telefon št. 177
Gosp. gostilničarjem in p. n. slavnemu občinstvu priporočam
zagrebško in : češko pivo :

J. Jax & sin
= LJUBLJANA =
Dunajska cesta št. 17
priporočata svojo bogato zalogo
šivalnih strojev
za rodbino in obrt.
Pisalni stroji „ADLER“.
Vozna kolesa.
Ceniki zastonj in franko. 24—20

AUSTRO-AMERICANA
Patniki v Ameriko
Najboljše, najhitrejše, najvarnejše
za vsako potovanje, naj se obrne na
Simona Kmetec
v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 1
Za vsako potovanje, naj se obrne na

Tiska Iv. Fr. Lampret v Kranju.